Székesfehérvár, XXVII. évf. 278. 1920. Szombat, dec. 4.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egy hónapra helyben 20 K, vidéken 25 K.
Negyed évre „ 60 K, „ 70 K.
Egész évre „ 240 K, „ 280 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Petőfi-utca 7. — Telefon sz. 269.

Felelős szerkesztő: HAJÓS JÓZSEF.

A vallás mint a nemzet megujhodásának tényezője.

Irta: Dr. Prohászka Ottokár.

Mikor nemzeti megujhodásról van szó, akkor voltaképen a népünkben, a nemzetben rejlő, fel nem használt erők felébresztésére gondolunk. Az emberi struktúrákban rejlő energiák felszivásáról, a közéletbe való beállításáról van itt szó, főleg most, mikor ennyi züllöttség és nyomoruság lett a mi sorsunk, mikor az emberiség nemcsak gazdasági felfogásában, nemzeti alkotmányában, hanem szellemvilágában, egész nézetében, önmagában rendült meg. A mai világ egész jellege nem az, hogy csak politikai és társadalmi ütések voltak, azok, melyek érték, hanem, hogy itt egy egész világnézet rendült meg, bomlik fel és uj, bizonytalan világ akar helyébe állani a réginek.

Mikor közöttünk ilyen lélekrengések történtek, akkor nekünk egy erős reakcióra van szükségünk, mely az emberiek legmesésebb erőforrásait abszorbeálja, mert csak igy teremthetünk egyensulyt megrendült lelkivilágunkban. Vallásra van szükségünk, mert a szellemi, a lelkivilágban tengelyek ide-vagy oda-kell állani az egész lelkivilágot, végre mégis csak bizonyos metafizikai sarkok, ilyenek azok a szilárdan álló sarkok is, melyekbe a lelkivilág tengelyei be vannak állitva. Az ember nem lehet magát valamiképen mindenbe beleélő valami, mint ahogy a materialista tudós mondja, hogy eddig van az anyag, hogy azon tul mi van, nem kérdezem tovább. De hát lehet ezt nem kérdezni? Vagy mind ugy tegyünk mint az indusok, akik az ő belenyugvó filozófiájukkal a kérdésre, hogy min áll a világ, azt mondják: egy elefánton; min áll az elefánt? egy teknősbékán; és min áll a teknősbéka? azt már kérdezni nem szabad. De ha az ember nem ilyen megalkuvó elmélettel néz ebbe a metafizikába, akkor nekünk azt az ismeretlen végső okot is kell rekvirálnunk, követelnünk, bizonyitanunk. A szellemvilág a tulajdonképeni világ. Az élet valami szisztéma, mely igent mond a tagadással szemben, melynek kezdete a pillanat, midőn valami egyenlőt állit bele a határozatlanságba, mely valami nem ismert tényt követel kikényszeriteni. Ez az élet.

A nemzeti élet is valami ilyesmi, igazi erő és positivum, a klasszikus alkotások összege. De ezt, kérem, mi hordja? Az életet, az alakot, mi ennek a konturnak a csontvázа? Ez valami szellemi, lelki valóság. Ezt akárhogy forgatjuk is, ez a vallás. A vallás, hogy nekem valami legfőbb okba kell beleakasztanom az élet tengelyét, mely különben csak függvény, az igazi kérdés, hogy hol van az a kapocs? Az okokra szomjas lelkemet ide kell akasztanom. Ezt lehet csufolni metafizikának, de annyi bizonyos, hogy nekünk ez a végső ok olyan, mint a tüdőnek a levegő, mint a viz a növénynek, mint a fejlődés a világnak.

Az életnek ebbe a végső okba való fölséges beleakasztása olyan, mint ahogy a Föld és bolygó rendszer bele van akasztva a Napba és amint azt az egész világrendszerünkben hasonlóképen látjuk.

Az életet is bele kell akasztani bizonyos kapcsokba, valamiféle reakciós kerekbe és ez a vallás. A vallás alatt természetesen mást is kell érteni. Nekünk ez egy fönséges viszony a nagy léthez, de nem olyan panteisztikus, viszonyra gondolok, sőt, mondhatnám, nem szerelmi viszony, hanem határozott viszonyunk. Valakihez és nem valamihez. Valamihez, ez panteizmus. Ebben a Világban van valaki, e mögött a világ mögött van valaki és ez az én viszonyom ahhoz a Valakihez, ahhoz közeledni óhajt az én szomjas lelkem, ehhez tendálok én: ez a vallás. Ebben a kapcsolatban benne lesz a tisztelet, az odaadás, a nagy bizalom, az élet energiáinak hatalmas ingere, ugyszólván megesiklandozása. Igy aztán érzem, hogy nem magam vagyok ebben a nagy világban, kiföbva mint egy sötét bolygó és nem koronájától megfosztva, mint jégeső után az erdő, hanem nekem van Valakim, erőm és hatalmas védelmem.

Most, amikor tele vagyunk a relativisták törekvéseivel, akkor kell ezt különösen hangsulyoznöm. Mikor zürzavaros filozófusok tanaikkal, mint valami meszelővel bemázolni igyekeznek a tiszta igazságot, akkor kellenek erős cölöpök, házak, hatalmas attrakciók; én ezt a lelki elhelyezkedést, ezt hivom én vallásnak. Idealizmus, hogy legyen, hogyha nincs vallás? Az idealizmus butaság volna, ha nincs vallás. Vallás nélkül azt csak szkepszis váltaná fel. Vallás nélkül az még csak nem is valami zsákszövet, hanem a leggyengébb rongy lenne, mely ahol fogod, ott szakad. Ez az, ahol nincs lélek, ideál, idealizmus, mert az ember enélkül egy növény, egy fa, melynek nincs gyökere. Nincs gyökere az Istenben, hazában, nemzetben. Nincs sehol. Sodorja az ár. Miféle ár? Mindenféle ár, amint adja magát. Ezen áramlatokban, ezekben is van divat. Az fogja, viszi. Hova? Nem tudni. Minek is, mikor nincs célja életének. Ahol csak relativizmus van, az nem alap, abban nincs semmi, az egy lezüllött világ.

Nekünk azért kell vallás, mert ezek a látszólagos metafizikai tengelyek, melyek csak be vannak huzva, mázolva az erő szineivel, ezek csak vályogból vannak. Pedig ahogy nekem alap kell, mert különben nincs egyensulyom, éppen ugy, ha a föld, a világ reng és akkor nekem nincs hazám és nincs alapom és nem épithetek, nemcsak templomot, hanem egy kis házat, tüzhelyet sem. Igy volna ez, ha nincs sehol Valaki, egy abszolut hatalom, kinél menedéket találok betegségemben, kinél megtalálom létemet, mindenemet, világomat.

A nemzeti megujhodásnak is csak vallásos talaon kell alapokon lehet épülnie. Ha ezt a fő gondolatot megtartják, hogy mindenben ezt a hatalmas struktúrális erőt keresik, az az épület biztos belsővázban lesz és nem külső, mint egy csigaházban foglalva fogják a világot huzni, hanem igazi vassineket fektetnek előbb le és ilyen eszményekre helyezik a tárgyakat, a vonalakat: ez a behelyezés, ez a vallásos működés, ez lesz a nemzeti megujhodásnak biztos alapja.

Másodszor nekünk azért van szükségünk vallásra, mert vallás nélkül nincs erős erkölcs. Kereken, nyersen kimondom ezt. Azért nincs erkölcs vallás nélkül, mert tényleg az egész idealizmust voltaképen a vallás hordozza. Nem mondom, hogy nem lehetnek idealisták, akik nem hisznek, hanem az én tézisem az, hogy ugy amint idealizmus van a népben, az valamiképen Isten tartalmából van belekapcsolva, azt a vallás tartja, a vallás inspirálja. Mindent, ami tisztesség, becsület, megbizhatóság van a népben, a mindennapi kenyere a népnek, azt mind okvetlenül a vallás gondolata tartja. Ha ettől eltekintek, akkor egy évet sem bizhatom a jövőben, mert annak a népies erkölcsnek nincs más alapja, mint a vallás. Vallásra azért van szükség, mert abban a nemzeti megujhodásban mindenekelőtt erkölcsre van szükségünk.

Az erkölcs okvetlenül a tekintélyt hordozza magával. Nem egyes emberi tekintélyeket, ez képtelen erkölcsi kódexet csinálna. Csak egy tekintélytől vesszük az erkölcsi kódexet, az képtelenség. Csak ha tekintélyre vesztjük vissza az erkölcsi elemeket, csak akkor birok jó erkölcstannal. Ha magára van az ember szokkal az eszmékkel, amit az individualizmus nyujt, akkor alig lesz képes igy magában mindennek, amit a világ bölcsességének tartunk, mindannak kiizzadására, kiemelésére. Azért, mert hogy ha valaki életbölcsességét maga konstruálja, igy például, hogy szexuális életről felvilágositani a gyermeket kell-e és hogyan hozassanak azok tudomására és sok más minden olyan itt, hogy a különböző felfogások mellett egy nagy kaosz, egy nagy zürzavar lesz a vége az egésznek, ugy amint azt az individualisták inspirálnak. Nem marad itt más hátra, minthogy azt kell mondani: hogy ha ti akartok erkölcsöt tanitani, akkor nektek objektiv tekintélyre van szükségtek ez a vallás.

Ezt bizonyitottuk már régen. Már Plató azt mondta, hogy minden országban kellene lenni a tudósok egy osztályának, akik az élet gondjaitól mentek, csak az életbölcsességnek szenteljék életüket. Mert a legtöbb ember gondolatvilága csak az érzéki és összetönös világnak tartalmakban való folytatása. Szent igaz. Mi a koponya? A hátgerinc folytatása, a csigolyák kitágulása által. Igy a legtöbb embernél a koponya az ösztönös életnek tartalmakban való folytatása. August Comte mondja, hogy az individualizmus a nyugat betegsége, mely emancipálni akarja magát a vezető hatalom alól. E betegségből nem fog mindaddig kigyógyulni, mig bele nem nyugszik abba, hogy egy tekintélyt el kell ismernie, mig a vallásban tekintélyt nem talál. Az erkölcstan egy öserdő, melyben nincsenek léniák, melyben az emberi szubjektiv ösztönök között, vallás nélkül, egymagunkban mint patkányfogóban vesztjük el az irányt. Magunkban állva, szenvedélyeinkkel nem birunk, magasabb tekintélyek nélkül ösztönelnkkel nem bir intelligenciánk. Csap az, mely nem birja az életet és rá van szorulva szolgálni egy diktáló tekintélynek. Ez a vallás. Kant kategorische Imperatija,

ez az objektiv hatalom. Hiába figurázta ezt ki a francia Staël: „kategorische Imperativ vom preussischen Korporalstock"-nak, mégis kétségtelen, hogy a német katona mintaszerű kötelességtudása, törhetetlen hűsége és megbizhatósága, mellyel kitart minden körülmények között, az mind voltaképen ettől a tekintélytől jön, ennek a tekintély elismerésének következménye. (Vége köv.)

LEGUJABB:

Sajtótudósító iroda telefonálja lapunknak:

Teleky gróf a kormány lemondásának bejelentése után több politikusnak a meghallgatását javasolta a kormányzónak. Jelenleg Hentz Károlynak a személye látszik alkalmasnak a Teleky kormány elé tornyosult ellentétek kiküszöbölésére s őt kombinálják, mint miniszterelnököt.

Beavatott politikai körökben hire jár, hogy a sárospataki választás után Windischgrätz herceg a Károly királytól levelet kapott, amelyben figyelmezteti, hogy a szabadkirály választás kérdésében el ne galoppirozza magát, mert ő nem mondott le soha az osztrák császári trónról.

Andrássy Gyula gróf kijelentette, hogy szerinte a Pragmatica sanctió ma is érvényben van. A koronázás tényét nem lehet megnem történtnek tekinteni.

A népbiztosok bünügyében az itéletet még karácsony előtt kihirdeti a biróság.

Németországot romlásba döntik a zsidók.

A Deutschvölkerisch Schutz- und Trutzband röpiratot bocsájtott ki, melyben pontonkint összefoglalja mindazt, amit minden németnek tudnia kell. Tudnia kell minden németnek, hogy

1. a zsidó nem német, hanem Ázsiából vándorolt Németországba s igy gondolkodása teljesen idegen;

2. a zsidók végcélja az, hogy ugy a német népet, mint a világ összes népeit saját uralmuk alá hajtsák és igy megalapitsák világuralmukat;

3. a bolsevizmus, mely már tönkretette Oroszországot és pusztulással fenyegeti mindazt, amit Németország fáradtsággal éveken át alkotott, a zsidóság védőserege;

4. Az 1918-iki forradalmat a zsidók csinálták, zsidó pénzzel;

5. Németország fölött ma a zsidók és ezek zsoldosai uralkodnak, akik az országot a biztos romlásba döntik;

6. Az Ebert Erzberger-kormány semmit sem tett, hogy megakadályozza a keleti zsidók beözönlését, akik előidézői a lakásinségnek, okozói annyi bajnak és nyomornak, sőt megkönnyitette ezeknek a letelepedést;

7. a láncekereskedők és uzsorások, akik kiszivják a nép vérét, valamennyien zsidók;

8. az egész német kereskedelem a bevándorolt külföldi zsidóság kezében van;

9. a német ujságok 90 százaléka zsidó kézben van;

10. amig a zsidók a lakosság 1 százalékát teszik, addig az ügyészek 42, a főiskolai tanárok 15 százaléka zsidó,

11. a német nemzeti vagyon kétharmadrésze zsidókézen van és Németország pénzügyeit kizárólag zsidók vezetik;

12. a szociáldemokráciát zsidók alakitották (Marx, Lassalle) és a német munkásokat egymás ellen testvérháborura uszitják;

13. a mozik és szinházak legnagyobbrészben zsidó kézben vannak és erkölcstelen és fajtalan darabjaikkal a német erkölcs vesztére törnek.

HIREK.

— Prohászka püspök a pénzügyminiszter lemondásáról. A nemzetgyülés tegnapi ülésén Prohászka Ottokár, a kormányzópárt elnöke is Ereky Károly módositása mellett szavazott. A liberális sajtó Prohászka Ottokárnak ehhez a szavazásához a legkülönbözőbb kombinációkat fűzi, amelyekre vonatkozóan Prohászka Ottokár az Uj Nemzedék munkatársának a következőket mondotta:

— Amikor a pártban és a bizottságban a Pénzintézeti Központról szóló törvényjavaslatot tárgyalták, nem voltam ott és nem is emelhettem ellene kifogást. A törvényjavaslatot egyébként nem tettük pártkérdéssé és engem a szavazásnál semmiféle más intenció nem vezetett, mint hogy a mi keresztény alapitásainknak ne vágjuk utját. Engem tehát mindenben egyetlen intenció, a közügy érdeke vezet és semmi esetre sem akartam, a pénzügyminiszter iránti bizalmatlanságnak tanujelét adni, ezt Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter, akit minden tekintetben abszolut intakt férfinek ismerek, nem is tételezheti fel rólam. Sajnálom, hogy a pénzügyminiszter ezt a dolgot ilyen tragikusan fogta fel.

— Uj törvény, melyet minden földmivelőnek ismerni kell. A nemzetgyülés által elfogadott földbirtokreform-törvény teljes szövege, magyarázó jegyzetekkel ellátva, megjelent. Korunk e legjelentősebb törvényét — amely hivatva van a kisgazda és földmivestársadalom széles rétegének boldogulást megteremteni — mindenkinek ismerni kell, elsősorban pedig azoknak, akik a törvény rendelkezései szerint földhöz juthatnak. A törvény magyarázó jegyzeteit Jakabházy János dr. ügyvéd, a Magyar Gazdaszövetség ügyésze, az Uj Barázda jogi tanácsadója irta, egyszerű, mindenki által könnyen megérthető nyelven. Felhivjuk olvasóink figyelmét e kitünően összeállitott könyvecskére, amely pontos és részletes felvilágositást nyujt a földbirtokreformmal kapcsolatos minden kérdésben. A könyv ára 12 korona, bérmentes küldéssel 15 korona. Negrendelhető a „Vasárnap" képes hetilap kiadóhivatalaban, Budapest, IV. Muzeum körut 1. Egyben figyelmeztetjük olvasóinkat arra, hogy rendeléseiket sürgősen eszközöljék, mert a papir folytonos drágulása miatt a második kiadás drágább lesz.

— Kiélesedik a japán-amerikai ellentét. Washingtonból jelentik: A „Newyord Herald" gunyos cikkben méltatja a nagy körültekintést, amellyel Japán minden fegyvernemben tökéletesiti hadikészültségét. A cikk természetesnek tartja, hogy Japán „mint a népszövetség tagja" a legmodernebb hadieszközök szintjére akar felemelkedni.

— Zavar a fényüzési adó körül. Tegnap lépett életbe a fényüzési adóról szóló rendelet. A rendelet több intézkedése elégedetlenséget váltott ki a fogyasztóközönség körében, főleg azok a rendelkezések, melyek közszükségleti cikkeket is egészen indokolatlanul sujtanak. A rendelet értelmében például a gyomorbajos ember egy pohár szódavizért 1 korona 50 fillér helyett 2 korona 50 fillért fizet, mert 1 korona — fényüzési adó. Az adó legkisebb tétele 1 korona. Igy vannak cikkek, melyek ötven száz százalékkal drágulnak. Fényüzési adó alá esik sok gyógytári cikk, amit szegény ember használ. A rendeletnek legfőbb hibája, hogy az adó beszedése és kezelése bonyolult és nehézkes adminisztrációt ró az üzlettulajdonosokra, mert a kereskedők minden adóköteles cikk eladásánál két eladási bárcát kötelesek kiállitani, azonkivül pedig pontosan be kell jegyezniök a tételeket a vallomási ivekbe és raktárkönyvekbe, ami miatt külön irodaszemélyzetet kell tartani a forgalmasabb üzletekben. Felhivjuk a kormány figyelmét a praktikus Németországra, ahol az ipari termékeket az előállitási helyeken, a gyárakban vonják adózás alá. Ezáltal elkerülik a körülményes eljárást Németországban az ipari termékekre külön fogyasztási adóbélyeget ragasztanak, amely kizárja a visszaéléseket és egyben egyszerüsiti az adók kezelését. Az Árvizsgáló Bizottság ma értekezletet tart a fényüzési adó ügyében. A bizottság intézkedik, hogy a kereskedők a fényüzési adó életbelépését ne használják fel ürügyül árdrágitásra.

— A világ katholikusainak szövetsége. Londonból jelentik: Franciaország, Anglia, Hollandia, Spanyolország és az Egyesült Államok katholikus körei erősen agitálnak a világ katholikusainak szövetsége mellett. A szövetségnek az volna a feladata, hogy a mindinkább tért hóditó destruktiv szocionalismus ellen munkálkodjék és mintegy döntőbiróság legyen a nemzetek pörös ügyeiben. Az első összejövetel február elején lesz Berlinben, ahol a további működés programmját fogják meg határozni.

— Franciaország kibékült a Szentszékkel. Parisból jelentik: A francia kamara 397 szavazattal 209 szavazat ellenében elhatározta, hogy ujra megkezdi a Vatikánnal a diplomáciai összeköttetést, amelyet a szeparáció idején szakitott meg. A francia köztársaságot erre a lépésre a Szentszék egyre növekvő tekintélye késztette, valamint az a tény, hogy a világ minden valamire való államának ma képviselője van a Vatikánnál.

— A sárbogárdi választókerületben december 5-én lesz a pótválasztás Csilléry (ker. nemzeti) és Czeglédy (kisgazda) képviselőjelöltek között. Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a választás elé. — Csilléry kipróbált egyénisége elég garancia arra, hogy őt megválasszák s mint értesülünk, megválasztása biztosra vehető.

— Eljegyzés. Schik István, Schik Emil jószágigazgató fia, eljegyezte Töttössy Margitot, Töttössy István földhitelintézeti igazgató leányát.

— Értesités. A Fekete Sasban egy olasz katonai misszió szállt meg. Ott marad három nap: péntek, szombat és vasárnap. Délután 2—5 óráig fogadja az itt lakó olasz honpolgárokat.

— A m. kir. postamesterek és kiadók gyermekeinek tandijmentessége. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 113264—1920. sz. rendeletével a kereskedelemügyi miniszter megkeresése alapján a százaléko felüli közalkalmazotti tandijkedvezmény a postamesteri és kiadói kar középiskolába járó gyermekeire is kiterjesztette olyképen, hogy ezen gyermekek a 111200—1920. sz. rendelete 7. pontjában emlitett közalkalmazottakkal egyenlő elbánásban részesitendők. E rendelet az 1920—21. tanév II. felében lép érvénybe.

— A vármegye közegészségügyéről az egyes községek jelentése alapján most készitette el dr. Mészöly József tiszti főorvos jelentését. Eszerint november hó első felében a vármegye közegészségügye rosszabbodást mutat. Előfordult: 11 hasihagymáz, 13 roncsoló toroklob, 6 vérhas, 8 vörheny, 64 kanyaró, 2 bárányhimlő és 2 trahoma eset.

— Hogyan kell rozslisztből kenyeret sütni? Általános a panasz, hogy a rozslisztből nem lehet jó kenyeret sütni és a háziasszonyok a hatósági lisztet okolták. Az ujpesti városi tanács plakáton tudatja az asszonyokkal, hogyan kell rozslisztből jó kenyeret sütni. Eszerint: melegen tartott lisztből kell sütni, felaprózott régi kovásszal, melyet langyos vizzel kell összekeverni. Kevés élesztőt szabad használni, a dagasztás pedig langyos vizzel 10—15 percig történjék. Burgonyát használni a rozskenyérnél tilos. A kenyér sulya ne legyen több 2—2 és fél kilogramnál, mert máskülönben nem sül át. A tésztát 1 óra hosszáig sütés előtt, szakajtóban meleg helyen kell tartani, s igy a pékhez vinni. Ezen utasitás szerint a kenyér jó lesz.

— Kereskedelmi vállalat megnyitásásáról veszünk hirt, mely dr. Gombó és Kotrobay törv. bejegyzett cég neve alatt december 1-vel megindult. Az uj cég kereskedelmi ügyletek, bizományi adás vétel lebonyolitásával foglalkozik. Az uj cégnek, melynek cégtársainak világnézeti felfogását ismerjük, sok szerencsét kivánunk.

— A székesfehérvári *székesegyházi karnagyi állásra pályázatot hirdetünk. Folyamodványok a ft. káptalannál f. é. dec. 20-ig nyujtandók be.*

— A gabonafelesleg felajánlására a közélelmezési miniszter tegnap érkezett táviratában, mint utolsó terminust, szombat este 6 órát határozta meg. A bejelentés a Szt. István teremben történik. Eddig Székesfehérvár gazdái hazafias szolgálatrészségüknek nagyon gyengén adták tannjelét, mert mindössze csak 14 mm. gabonát ajánlottak fel önként, holott a vármegye nem is egy községe több vagon felesleget jelentett be. Az adógabona kötelező beszállításunak határideje nem változott meg, továbbra is dec. 5. marad.

— Két millió keresztény ipari munkás a világ keresztényszociálista szakszervezeteiben. Berlinből jelentik: Az Essenben ülésező keresztény ipari munkások kimutatták, hogy ma több mint kétmillió szervezett munkás tartozik a keresztény ipari munkások szakszervezetéhez. A kimutatás szerint 1918. végén 538.559 munkás volt a szervezet tagja, 1919 ben 1,000 770, ma 2,001 540 munkás tartozik a szakszervezetekhez. Ezek közé tartozik, mint a legerősebb szervezetek egyike, a fémmunkások szervezetének 210.005 tagja és a bányászok szervezetének 152.216 embere.

— „Müve" minden mennyiségben vesz kukoricát. Ajánlatok Szeminárium, földsz. jobbra. 257

Az Urániába szinre kerül: A hét főbűn. Első fejezet. Dec. 3, 4, 5. Magdalena, Dutetre gyáros leánya, csábító szépségének varázsával oly hatással van az élvhajhász Pascalra, a gyár pénztárnokára, hogy szenvedélyében minden gazságra kész. Egy éjszaka kirabolja a gyár pénztárát és felgyujtja a gyárat, amivel tönkreteszi az egész Dutetre családot.

Tiz év telik el. Miután életének egy viharos korszakát átélte, sikerül Pascalnak milliomossá és egyik leghiresebb bankárrá lenni. De sem az évek, sem az elkeléltlás nem tudnak Pascalból becsületes embert faragni és továbbra is csak a gyönyöröket hajhássza. Utánaveti magát a kis Ritának, aki a gyáros kisebbik leánya és aki a gyár elpusztitása után elárvult, egyedül cserepedett fel és kezemunkájával tartja fenn magát. Testvére, Magdalena, miután Amerikában nőül ment egy dusgazdag herceghez, aki röviddel azután meghalt és egész vagyonát reábagyta, visszatért Európába, hogy bosszut álljon családja tönkretevőtén, Pascalon.

A véletlen egy különös játéka folytán Magdalena és Rita, akiket a sors oly régen szétválasztott, ismét egymésra találnak. Rita elmeséli testvérének szerelmi történetét, amelyből Magdalena lesujtva tudja meg, hogy Rita is ugyanabba a férfiuba szerelmes, aki az ő szive nyugalmát is elrabolta. Magdalena fájdalmát magába fojtja és nem árulja el Ritának nagy lelki tusáját, de feláldozva egyetlen nagy érzését testvéréért, Ritát segiti szerelméhez.

Magdalena, aki azt hitte, hogy végre megtalálta álmát, fájón érzi, hogy neki nem adatott meg a boldogság küszöbét átlépni.

Pascal napról napra örültebben szereti a szív nélküli Magdalenát, néjjel gondol a gyönyörteljes napra, amikor Magdalenát egészen magáénak vallhatja. Magdalena azonban nem felejti el, hogy ez az ember tette tönkre őt és családját. Elbűvölő szépségével gyönyörittassá teszi a szenvedélytől izzó Pascalt s midőn már a végsőkig csigázta fel, a vak szerelem poklába csábitja a forróvérű Pascalt, aki saját szenvedélyének lángjában ég el.

A igazság sujtó keze eléri a gyönyört hajhászó Pascalt és a börtön fenekén soha nem szünő szenvedélyétől gyötörve fejezi be bünös életét.

Megjegyzendő, dacára annak, hogy 7 részből áll, azért minden egyes rész befejezést nyer és mind a 7 részben Franceska Bertini a főszereplő, aki az ő szépségével és nagy művészetével meghódította az egész mozivilág közönségét, ebben a darabban különösen ragyogtatja az ő nagy művészetét.

— Az árvizsgáló bizottság jegyzője minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken d. e. 11 órától 12 ig fogad feleket a városházán. (Zichy-ház I. em. 31. sz.)

— Üzletmegnyitás. *Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy játék és diszmüáru üzletemet Simor-utca 6. sz. alatt (volt Drescher-féle üzlet) a napokban megnyitom. Üzletemben csakis elsőrendü* művészi kivitelű jatekok *kerülnek eladásra. Az árak a legolcsóbbak. Ezenkivül üzletemben* helybeli festőművészek képeiből nagy képkiállitást rendezek. *A képek mind eredeti műremekek, A képkiállitás* teljesen dijtalanul vétel kötelezettség nélkül *megtekinthető. Amikor mindezeket a nagyérdemü közönség becses tudomására hozom egyuttal kérem szives támogatását. Tisztelettel:* Fleischer Géza.

— Karácsonyi vásárt rendez 19 én a Szent István teremben a ker. nők szövetsége. Négy csoport dolgozik serényen a vásárra. Az áldozatos lelkü Márkuséknál fajátéktárgyak (butor, kocsi, hintaló, taliczka stb.) készülnek. A második csoport karikatura babákat készit sok eredetiséggel. A harmadik csoport kosárkákat stb. fon. A negyedik teljesen ujszerü tárgyakkal lepi meg a közönséget, apró papirmasé állatkákat készit egy müértő női kéz vezetése mellet. Maguk a hölgyek készitik a papirmasé anyagot, maguk tervezték a modeleket s csinálták a negativokat. A tavali érdekes rongybabákat részben feiviják az ugynevezett porcenlánbabák, melynek minden részét házilag állitják elő a hölgyek. Papirmasséból készitik a hölgyek a labakat, kezeket — agyagból gyurja és égeti a művészvénáju Bory Aranka a fejeket. Ha a ker. nők ez évi karácsonyi vására mennyiségileg nem is érné el a tavalit, minőségileg biztosan felülmulja.

— Gyógyszertárak éjjeli szolgálata december hónapban: „Órangyal," Vörösmarty-tér 6. sz. — „Korona," Városház-tér. Pásztory, Nádor-utca.

— Férfiaknak öltönyökre a legkiválóbb fekete, a leglinomabb tegethof kék, a legdivatosabban mintázott. Nőknek 140 ctmr. széles finom gyapju kosztümkelme, fekete és sötétkék szinekben. Kabátokra double, mindezekhez bélés kellékek Rudbányai Imre, kizárólagos posztokereskedésében.

— Uránia szinház jelentése. Záróra miatt az előadások köznapokon 6 és 8 órakor, Vasárnap 4, 6 és 8 órakor kezdődnek. 236

KERESZTES
DIVATÁRUHÁZÁBAN
Elegáns kiállitásu flanell blouseok 420 K
Városház-tér. — Telefon 18

NOVA GYÖKERES
és veszőt a faj azonosságáért garantálva, továbbá hazai gyökeres veszőt, sima ripária portalist és szőllőoltványokat kisebb és nagyobb tételekben szállit:
Badacsonyvidéki Szőllőtelep kezelősége.
Tapolcza a Balaton mellett.

Fagyás ellen biztosan ható „FAGYBALZSAM" Szűcs Róbert, gyógyszertárában kapható.

— Az 1921 ik évre szóló „Fejérmegyei Ker. Nemzeti Naptár magában foglalja a szokásos naptári tudnivalókon kivül a tanulságos cikkek hosszu sorozatát, melynek élén Prohászka püspöknek a naptár számára irt egy cikke: „Segitsük az ébredező magyar öntudatot" cimen áll. A többi cikkek:

Gyula ifjak: Éjféli lázak.
Gróf Károlyi József beszéde.
Matrai Rudolf: Népiélek és az irodalom.
Bilkei Ferenc: A nemzeti hadsereg emléke.
Azébredő Magyarok programmja
Hajós József: Hungária irredenta.
Kárpáthy Piroska: Üzenet Erdélyből.
Pötz Edgár: A oserkészetről
Marosi Arnold: Magyarország megcsonkintása.
Prohászka Ottokár: nagy beszéde a nemzetgyülésen a magyarság védelméről.
Hajós József: A kisgazda földjét kommunizálják e a vörösök?

A naptár magában foglalja a legujabb városi és megyei *cimtári* is, azért hivataloknak, tisztviselőknek, ügyvédeknek, kereskedőknek nélkülözhetetlen. A Fejérmegyében tartatni szokott vásárok jegyzéke, valamint a vemhességi — meg a sorsjegyhuzási naptár is benne van. A 160 lap terjedelmü naptár ára csak 20 korona.

TÉLI NŐI HARISNYA K 95·-
Deák Testvérek
Deutsch Manó és Fiai
Utódai divatáruházában

— Dr. Gombó és Kotroczy kereskedelmi adásvételi, bizományi és hépviseleti irodája Székesfehérvár, Vasvári utca 24. az. alatt megyilt.

Kereskedelmi megbizásokat, szerszintén adásvételi ügyleteket a legsolidabban eszközöl. Törv. bejegyezve. 203

HOLZER
divatházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 9.
nagy karácsonyi occasio
kosztümök, toilletek, paletok, pongyolák, kalapok, bundák, szőrmegarniturák és szőrmepaletok
mélyen leszállitott árakon.
Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek. 233

Szinház.

Pünkösdi rózsa. Igen gyarló, ligeti történet a modern operettek hagyományos kaptafáján; zenéjében hemsegnek Lehár, Strauss és a többi elődök tulon tul ismeretes motivumai, nyelvét pedig a kültelki jassz szótár ostobaságai teszik szomorúan pestivé. A nem mindig tisztes táncok a darab groteszk, de talán egyedüli erednetiségei. Faith Géza a tőle megszokott gonddal játszotta a virágárus leány szerepét. Tolnay néha eldobta a ligeti fotografus legény maszkját és inkább áruhás grófot mutatott. Az első felvonás finaléját, mely különben a darab legszebb része, gyönyörüen énekelte. Belák Aranka nagy temperamentuma végre kitombolhatta magát a kis orosz hisztérika szerepében, mig fivére, mint szinész kellő mérsékletlel igyekezett feleditetni a tánczrendező tulzásait. Sváb korcsmárosnak szerintünk Rolkó jobban bevált volna; az ő szerepét pedig Gályas vagy Endrődy játszhatná. A telt ház közönsége a hiányok dacára elég sokat tapsolt a szereplőknek. —M.

Önkéntes árverés.

A székesfehérvári 5026. számu tkvi betétben A. †. 1. sor és I. 1—2 sorsz. alatt felvett Belsőhegy 1047. házszámu lakházat és 5 oktályos szőllőt és pincét (Apácák dűlőjében) a tulajdonos megbizásából 1920. évi december hó 8-án (szerdán) d. e. 10 órakor irodámban (Szőgyény ház I. emelet) megtartandó önkéntes árverésen eladom.

A kétszobás lakás azonnal elfoglalható.

Dr. Kisteleki Károly, ügyvéd.
202

Községi elöljárságok és állattenyésztők!

Eladó Fehérvárcsurgón 1920. dec. 14 én d. e. 10 órakor a legtöbbet igérőnek egy darab szép fejlődésű 1919. julius 4 ki születésü vörostarka tenyészbika. Apai ágon (Baholna) tisztavérü simenthalli, anyai ágon kiváló tejelő képességü egyedtől származó.
219. H. Szántó János.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Székesfehérvárt, Cáztelep-utca 30. szám alatt levő házat a tulajdonosok — közbenjövetelem mellett önhéntes árverésen el fogják adni. A ház négy lakásból áll, összesen 9 szobával és mellékhelyiségekkel s a telek a kerttel együtt 426 □ öl kiterjedésű.

Az önkéntes árverést kir. közjegyzői irodámban (Nárdor-utca 6. szám) 1920. év december hó 21-ik napján d. e. 10 órakor fogom megtartani. Esetleg a tulajdonosok a házat szabadkézből előbb is eladják.

Az árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt (d. e. 8—2-ig) megtekinthetők.

Székesfehérvárt, 1920. december 1-én.

Dr. Horváth Kálmán,
264 kir. közjegyző.

Székesfehérvár szab. kir. város I. fokú közig. hatósága, mint Elöljáróság.

264—1420. sz.

Hirdetmény.

Értesítem a gazdaközönséget, hogy városunkban a sertéspestis zagadós állati betegsége szórványosan fellépett.

Ennélfogva felhívom a sertéstartó gazdákat, hogy sertéseiknek megbetegedését, avagy annak csak gyanuját is azonnal jelentsék. A titkolók és mulasztók szigoru megtorlásban részesülnek.

Székesfehérvár, 1920 évi december hó 2.

Bokor s. k.
a hiv. vez. megb. m. kir. áll. rkapitany.

Székesfehérvári m. kir. államrendőrségtől.

16209—1920. sz.

Hirdetmény.

A 9663—1620. sz. B. M. rendelet alapján a nyilvános étkező helyiségeket (vendéglők, kocsmák, kávéházak stb.) nyilvános szórakozó helyiségek (szinház, mozik stb.), az összes mulatóhelyeket (tánctermek, tánciskolák stb.), valamint a hangverseny s más efféle nyilvános termeket és helyiségeket este 10 órán tul nem szabad nyitva tartani.

Aki a jelen rendeletet megszegi, kihágást követi el.

A rendelet a város területén december hó 5-én lép életbe.

Székesfehérvár, 1920. évi december hó 4.

Jónás Béla s. k.
rendőrfőtanácsos.

Hirdetmény.

Az érdekeltek megbizásából közhirré teszem, hogy kedden, azaz folyó hó 7 én d. u. 2 órakor Budai-ut 28. számu házban egy szalon garnitura, hintaszék, asztalok, falidiszek, szelon takaró, virágállvány, ágynemüek, képek, kézimunkák, takarópokrócok, gyermekszékek, ebédlői nagy linóleum szőnyeg, nagy utazóbunda és fali óra árverés utján eladatik.

Szfehérvár, 1920. dec. 2.

Hübner Imre,
222 községi elöljárósági irodatiszt.

APROHIRDETÉSEK.

Lapcikkeket, (rikkancsokat) magas díjazás mellett azonnal felveszek a MOVE irodája (Kossuth-utca, Városház) és lapunk kiadóhivatala (Uránia-val szemben.)

1. — **Mikulási nagy vásár! Jutányos árak mellett minden kapható Bogyay-nál, Vörösmarty-tér 2.**

155 — **Jó uj bor kisebb-nagyobb** tételekben kapható Gants, Gáz-utca 12. 3—2

1. — **Mézet, diót, mákot, babot** és vetőmagvakat menden mennyiségben megvesz Bogyay, Vörösmarty-tér 2. 50—46

90 — **Nyulbőrt veszek 110 koronáért** darabonként, továbbá róka, görény és vidra, nyest bőröket, legmagasabb árban, Berényi, Bástya-u. 10. sz. Juhász házban. 10—5

668 — **Női- és férfiruhanak** alakitását a legujabb divatszerint jutunyosan vállalom Polónyi Béla Simor u. 6. sz. az udvarban. 30—17

261 — **Érettségit végzett keresztény** fiatalember nagyobb gazdaságban gyakornoki állást keres. Cim a kiadóban. 6—1

208 — **A Székesfehérvári Központi Szeszfőző Szövetkezet gőzmalma** (Kinizsy-utca, a Say-féle téglatelep mellett) üzemét megkezdte. Mindennemü gabonát elfogad őrlésre és darálásra a törvényes vám mellett. Tüzifa megváltás nincs. 7—4

226 — **Lakás és háztartásberendezési tárgyak,** butorok, képek stb. eladók a Méntelepen Kneusel alezredesnél. 4—2

256 — **Egy férfi és női levegő** nyereg teljes felszereléssel eladó. Budai-ut 24. 3—1

260 — **Férfi fekete téliköbát** és 3 párcipő eladó vagy elcserélendő. Halász-u 10. 3—1

252 — **Magda Antal gépészkovács** Bodajkon, usadalomba ajánlkozik azonnal, vagy ujévre felvesz állást — Mindenszenteki szegődségéből hi maradt katonai kötelessége miatt. 3—1

250 — **2 hasonszőrű eladó,** vagy vágott elcserélendő Palotai-utca 20. Ugyanott eladó 1 daráló motor hajtásra, 1 nagy kézi daráló és 1 Wertheim-szekrény. 3—1

288 — **Bognár uradalomba** ajánlkozik. Seregélyesi u 2. Szabó József. 3—1

207 — **Fényképnagyitás krétarajz** melikép 150 kor. Megrendelhető Dóró Józsefnél, Haltér 5. szám. 2—1

244 — **3 darab 1 éves hizlalni** való sertés eladó. Kiss Ferenc, Palotai-utca 17. 2—1

254 — **Szob** [illegible] felvétel Kégl György utca 16. sz. a. 2—1

240 — **Egy elöfogon kijáró** szőlő és öt drb, 5 hónapos malac eladó. Kecskemét Belső u. 15.

245 — **Eladnám, vagy elcserélném** (65 grammos) aranylánccomat kövérsertésért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba. 2—1

247 — **Egy uj könnyü cséza** eladó. Vitvindits kocsigyártó, Vásár-tér. 2—1

248 — **Egy ezüstö, egy vizeserő,** egy pászkethintó, egy strájkocsi, kerekek, esőköppenyek eladók. Budai ut 16. 2—1

255 — **Kis családhoz bejáró** leány kosztal felvétetik. Iskola-utca 11. 2—1

265 — **Eladó egy piloszivány** egy gyermekágy matraccal, 33-as gyermekcipő, 2 drb. drótkötél, egy asztal, egy kisablak kukoricáért elcserélhető Kert-utca 27. 2—1

261 — **Egy fajbeli szinontáli** hasastehén eladó. Felsőkiralysor 24. szám. 2—1

259 — **Jókarban levő szecskavágó** eladó. Jancsár-utca 15.

658 — **Jóravaló nőt keresünk** gyermekek mellé és egy ügyes konyhaleányt. Cim a kiadóban.

255 — **Két darab uj fédercs** ülés eladó. Vörösmarty tér 10.

254 — **Kétlovas igáshaszon** eladó. Szeder-utca 59. 2—1

231 — **Egy igásló eladó.** Szechényi-utca 127. szám alatt. 3—2

227 — **Uj Eszterházy kocsi** eladó. Vásártér 16. 3—2

211 — **Eladnám vagy elcserélném** uj bekecsemet disznóért, Vásártér 28. 3—2

241 — **Elvállalnék tehent tartásra,** esetleg borjut, megegyezés szerint. Cim a kiadóban.

217 — **Egy téli köppeny és egy** elegáns fekete ruha idosebb hölgynek eladó. Cim a kiadóban. 3—3

220 — **Egy darab másfélévos** hizlalni való sertés eladó. Mantz János-utca 20. 2—2

Uránia-szinház.

Péntek, szombat, vasárnap, 11 December 3, 4 és 5-én.

A hét főbün.

Első fejezete „Az irigység."
Drámai vizió 5 felvonásban.

Főszereplő Franciska Bertini.

KIEGÉSZITŐ MŰSOR!

Előadások köznapokon ½7 és ½9 órakor. Vasárnap ½5, ½7 és ½9 órakor.
Saját villanytelep.

MAGYAR SZÖVETKEZETI KÖZPONTOK

Áruforgalmi R.-T. Fejérmegyei Kirendeltsége

SZÉKESFEHÉRVÁR

Ideiglenes irodahelyiség: Ipariskola, Petőfi-u. Raktár: Tobak-u. 3. Sürgönycim: Futura. — Telefonszám: 170.

Vesz: Bármely mennyiségben a legmagasabb napiárban. Kontigensen felüli csöves és morzsolt tengerit, sörárpát, zabot kölest, stb.

Elad: Állami gépaktió gépeit, mindenféle mezőgazdasági gépeket, eszközöket és alkatrészeket, gépzsirt, kocsikenőcsöt és egyéb ipari cikkeket nagyban és kicsinyben.

Eredményes hirdetés a

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

-ban hirdetnek, mert ez a legelterjedtebb lap Székesfehérvárott és a megyénkben.

MAGNÁS CIPŐ CRÉMET HASZNÁLJON, MERT NINCSEN JOBB A VILÁGON

MOVE

SZÖVETKEZET ÁRUOSZTÁLYA

SZEMINÁRIUM, FÖLDSZINT.

Szövetek, Barcheutek, Vásznak nagy választékban.

Apollő-szinház.

Péntek, szombat, vasárnap, december 3, 4 és 5-én.

Amerikai filmszenzáció!

Cinabár VI.

Harc egy farweesti bányáért

Kalandor történet 4 részben, 22 felv. IV. befejező rész:

A város bombása.

Kiegészitő műsor!

Előadásokköznapokon ½7 és ½9-kor. Vasárnap ½5, ½7, és ½9 órakor. Rendes helyárak. A mozgó fütve van

---

VISZKETEG

rüh, sömör gyógykezelésére jó hatásu szer a szintelen és kellemes illatu Gerö-féle

„BORÓKA"-KENŐCS

Ára 15, 25, 40 kor. Hozzá való Boróka-szappan 22 korona, — Kapható minden gyógyszertárban. Készíti: Hunnia gyógyszerészi labatórium — Budapest, Felsőerdősor-utca 40.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.